

No : 2026/76

Tarih : 02.10.2026

Konu : Yurt Dışı Kazançlara Yeni Vergi İstisnası: Kapsam, Şartlar ve 20 Yıllık Dönem

2026 yılı, Türkiye'nin vergi gündemi açısından olağan bir yıl olmadı. Bölgemizi etkileyen İran savaşının yarattığı jeopolitik belirsizlik ortamında Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek öncülüğünde, Türkiye'yi sermaye, nitelikli insan kaynağı ve yatırım için bir cazibe merkezi olarak konumlandırmayı hedefleyen kapsamlı bir teşvik paketi gündeme geldi. Bakan Şimşek'in de vurguladığı üzere temel amaç; yatırımı, sermayeyi ve nitelikli insanı Türkiye'ye çekmekti.

Bu çerçevede hazırlanan düzenlemeler, 21 Mayıs 2026 tarihli ve 7582 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla hayata geçti; Kanun 4 Haziran 2026 tarihli Resmî Gazete'de yayımlandı. Kanunla getirilen başlıca yenilikleri kısaca sıralayalım:

- **Yurt dışı kazançlara 20 yıllık gelir vergisi istisnası (GVK mükerrer 20/D):** Türkiye'ye yeni yerleşen gerçek kişilerin yurt dışında elde ettikleri kazanç ve iratlar 20 yıl boyunca gelir vergisinden müstesna tutuluyor.
- **Veraset ve intikal vergisinde %1 oran:** 20/D istisnasından yararlananlar için, veraset yoluyla gerçekleşen mal intikallerinde özel bir rejim getirildi. Oran çok avantajlı.
- **Nitelikli Hizmet Merkezi rejimi:** Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu'na eklenen düzenlemeyle, en az üç farklı ülkede faaliyet gösteren şirketlere hizmet sunan ve gelirinin en az %80'ini yurt dışından elde eden sermaye şirketleri için kurumlar vergisi kazanç indirimi (İstanbul Finans Merkezi ve bazı endüstri bölgelerinde %100'e varan oranlarla) öngörüldü.
- **Nitelikli hizmet personeline gelir vergisi istisnası:** Bu merkezlerde çalışan personelin ücretlerinin brüt asgari ücretin üç katına kadar olan kısmı (bazı bölgelerde beş katı) gelir vergisinden istisna edildi. Temel amaç ülkeye yetenek çekmek ve onlar için cazip olmak.
- **Yurt dışı mal ticareti ve aracılık kazançlarına kurumlar vergisi indirimi:** Yurt dışından alınan malların Türkiye'ye getirilmeden yurt dışında satılmasından ve bu işlemlere aracılıktan elde edilen kazançlar teşvik kapsamına alındı.
- **Üretim ve zirai üretim kazançlarında %12,5 kurumlar vergisi oranı:** Sanayi sicil belgeli üretim işletmeleri ile zirai üretim yapan kurumlar için 2027 ve sonrası dönemlerde uygulanacak. Normal orana göre %50 indirim anlamına gelen süper bir teşvik bu.
- **Yeni Varlık Barışı:** Yurt dışındaki para, altın, döviz ve sermaye piyasası araçları ile işletme kayıtlarında yer almayan yurt içi varlıklar 31 Temmuz 2027 tarihine kadar bildirilebilecek.
- **İstanbul Finans Merkezi teşviklerinin genişletilmesi:** Mevcut vergi avantajlarının kapsamı genişletildi, bazı teşviklerin ise süreleri uzatıldı.
- **Teknogirişim ve dijital girişimcilere destekler:** Teknogirişim rozetli şirketlerin yatırım alma süreçleri kolaylaştırıldı; kuluçka girişimcilerinin kurduğu belirli dijital şirketlere üç yıla kadar oda ve borsa aidat muafiyeti getirildi.

Bu paketin bireysel mükellefleri en çok ilgilendiren ayağı ise mükerrer 20/D maddesiyle getirilen yurt dışı kazanç istisnası. Bu yazıda da ağırlıklı olarak bu düzenlemeyi ele alıyoruz.

Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 20/D maddesiyle, belirli şartları sağlayarak Türkiye'ye yerleşen gerçek kişilerin yurt dışından elde ettikleri kazanç ve iratlara 20 yıl süreyle gelir vergisi istisnası getirildi. Ancak uygulamanın merkezinde yalnızca "yurt dışı geliri" değil; Türkiye'ye yerleşme tarihi, önceki üç takvim yılı ve istisna belgesi bulunuyor.

7582 sayılı Kanunla Gelir Vergisi Kanunu'na eklenen mükerrer 20/D maddesi, Türkiye'ye yeni yerleşen belirli gerçek kişilerin yurt dışından elde ettikleri kazanç ve iratların 20 yıl süreyle gelir vergisinden istisna edilmesini öngörüyor. Uygulamanın usul ve esasları ise 4 Temmuz 2026 tarihli ve 33300 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 333 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği (Tebliğ) ile belirlenmiş durumda. GİB tarafından Eylül

2026’da yayımlanan [rehber](#) de uygulamanın özellikle başvuru ve kontrol süreçlerine ilişkin önemli açıklamalar içeriyor.

İstisnanın temel şartı: Türkiye’ye yeni yerleşmek

İstisnadan yararlanmanın ilk şartı, kişinin 1 Ocak 2026 tarihinden itibaren Türkiye’de yerleşmiş sayılan bir gerçek kişi olmasıdır.

Bununla birlikte yalnızca Türkiye’ye yeni yerleşmiş olmak yeterli değildir. Kişinin, Türkiye’de yerleşmiş sayılmasından önceki son üç takvim yılında Türkiye’de ikametgâhının ve vergi mükellefiyetinin bulunmaması gerekir. Bu iki şart birlikte değerlendirilmektedir.

Burada özellikle “son üç takvim yılı” kriterinin önem taşıdığı görülmektedir. Örneğin 2028 yılında Türkiye’de yerleşmiş sayılan bir kişinin 2025, 2026 ve 2027 yıllarındaki durumu kontrol edilecektir. Bu yıllardan herhangi birinde Türkiye’de ikametgâh veya vergi mükellefiyeti bulunması, kural olarak istisna belgesinin verilmesine engel olacaktır.

Ancak düzenleme, geçmişte Türkiye’de elde edilen bazı gelirler bakımından önemli bir ayrım yapıyor. Kişinin istisna kapsamına girmeden önce Türkiye’de gayrimenkul sermaye iradı, menkul sermaye iradı veya değer artışı kazancı nedeniyle mükellefiyetinin bulunması, diğer şartların sağlanması halinde tek başına istisnaya engel değildir. Buna karşılık örneğin önceki üç takvim yılından birinde ticari kazanç nedeniyle Türkiye’de mükellefiyeti bulunması, istisna şartlarının sağlanmadığı anlamına gelebilecektir. Nitekim Tebliğ’de yer alan örneğe göre, önceki üç takvim yılında tek işverenden tevkifata tabi ücret geliri elde edilmiş olması dahi istisna belgesinin verilmesine engel teşkil etmektedir.

İstisna otomatik olarak uygulanmıyor: “İstisna Belgesi” alınması gerekiyor

Düzenlemenin uygulama açısından en önemli unsurlarından biri istisna belgesi.

İstisnadan yararlanmak isteyen mükellefin, tarha yetkili vergi dairesine başvurarak “Yurt Dışından Elde Edilen Kazanç ve İratlar İçin İstisna Belgesi” alması gerekiyor. Vergi dairesi başvuru sırasında kişinin Türkiye’de yerleşmiş sayılıp sayılmadığını, önceki üç takvim yılındaki ikametgâh ve mükellefiyet durumunu ve başvurunun süresinde yapılıp yapılmadığını kontrol ediyor.

Başvuru süresi de kritik. Kişinin Türkiye’de yerleşmiş sayıldığı takvim yılının sonuna kadar başvuru yapılması gerekiyor. Ancak takvim yılının son iki ayında Türkiye’de yerleşmiş sayılanlar için süre, takip eden takvim yılının ikinci ayının sonuna kadar uzuyor.

Dolayısıyla istisnanın uygulanmasında yalnızca maddi şartların değil, başvuru süresinin de ayrıca takip edilmesi gerekiyor. Süresinde başvuru yapılmaması halinde istisna belgesi düzenlenmiyor.

Hangi gelirler istisna kapsamında?

Mükerrer 20/D kapsamındaki istisna, yalnızca Türkiye dışında elde edilen kazanç ve iratlara uygulanıyor. Yani Türkiye’de elde edilen kazanç ve iratlar varsa bunlar vergiye tabi.

Burada iki ayrı soruyu birbirinden ayırmak gerekiyor: Türkiye dışında elde edilen hangi gelir unsurları istisna kapsamında yer alıyor; ve Türkiye’de yerleşmiş sayılmadan önceki üç yılda hangi gelir unsuru nedeniyle mükellefiyet bulunması istisna belgesi verilmesine engel oluyor?

Kısaca hatırlamak gerekirse Gelir Vergisi Kanunu’nun 2. maddesine göre gelir yedi unsurdan oluşur. Aşağıdaki tablo, bu unsurların her birini iki açıdan birlikte göstermektedir:

Gelir unsuru	Yurt dışı kaynaklı olması halinde 20/D istisnası	Önceki 3 yılda Türkiye’de mükellefiyet: belge açısından etkisi	Not / Tebliğ’deki karşılığı
1. Ticari kazanç (GVK md. 37)	Kapsamda	Engel	Yerleşmiş sayılmadan önceki son üç yılda ticari kazanç nedeniyle mükellefiyet bulunması belge verilmesini engeller (Tebliğ Örn. 7). Yerleşmiş sayıldıktan sonra Türkiye’de başlanan faaliyet belge almaya engel değildir; ancak bu faaliyetin kazancı Türkiye kaynaklı olduğundan istisna dışıdır (Örn. 3).
2. Ziraî kazanç (GVK md. 52)	Kapsamda	Engel (lafzi yorum)	Kanun, önceki mükellefiyetin engel olmadığı unsurları sınırlı olarak saymıştır; ziraî kazanç bunlar arasında yer almaz. Tebliğ’de bu unsura ilişkin açık örnek bulunmamaktadır.
3. Ücret (GVK md. 61)	Kapsamda	Engel	Önceki üç yıl içinde tek işverenden tevkifata tabi ücret elde edilmesi dahi belge verilmesine engeldir (Örn. 6). Ücretin Türkiye’de mi yurt dışında mı elde edildiği ayrıca değerlendirilmelidir.
4. Serbest meslek kazancı (GVK md. 65)	Kapsamda (Türkiye dışında elde edilmişse)	Engel (lafzi yorum)	Türkiye’de icra edilen faaliyet, müşteri yurt dışında mukim olsa dahi istisna dışındadır (Örn. 10).
5. Gayrimenkul sermaye iradı (GVK md. 70)	Kapsamda	Engel değil	Yurt dışındaki gayrimenkulden elde edilen kira istisna kapsamındadır (Örn. 8, 11). Türkiye’deki gayrimenkulden elde edilen kira istisna dışındadır (Örn. 9).
6. Menkul sermaye iradı (GVK md. 75)	Kapsamda	Engel değil	Yurt dışı mukimi kurumdan elde edilen kâr payı istisna kapsamındadır; Türkiye’deki tam mükellef kurumdan elde edilen kâr payı istisna dışındadır (Örn. 11).
7. Diğer kazanç ve iratlar (GVK md. 80)	Kapsamda	Değer artışı kazancı: engel değil. Diğerleri: engel (lafzi yorum)	Kanun yalnızca değer artışı kazancı nedeniyle önceki mükellefiyeti “engel değil” saymıştır. Arızı kazançlar gibi diğer kalemler için böyle bir istisna öngörülmemiştir.

Not: Kanun metni, önceki mükellefiyetin engel olmadığı unsurlar olarak yalnızca gayrimenkul sermaye iradı, menkul sermaye iradı ve değer artışı kazancını saymaktadır. Tebliğ’de ise ücret ve ticari kazanç için açık örnekler bulunmaktadır. Tabloda “lafzi yorum” olarak işaretlenen değerlendirmeler, Kanun’un sınırlı sayımından çıkan sonuçlardır ve uygulamada vergi dairelerinin yaklaşımı takip edilmelidir. Ayrıca istisnadan yalnızca gerçek kişiler yararlanabilir; kurumlar vergisi mükellefleri kapsam dışındadır.

Örneğin yurt dışında bulunan bir gayrimenkulden elde edilen kira geliri veya yurt dışındaki bir şirketten elde edilen kâr payı, diğer şartların sağlanması halinde istisna kapsamında değerlendirilebiliyor. Buna karşılık Türkiye’de elde edilen kira, kâr payı veya diğer gelirler bakımından genel gelir vergisi hükümleri uygulanmaya devam ediyor.

İstisna kapsamındaki yurt dışı kazanç ve iratlar için yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmesi gerekmiyor. Mükellefin Türkiye’de elde ettiği diğer gelirler nedeniyle yıllık beyanname vermesi gerekse dahi, istisna kapsamındaki yurt dışı kazanç ve iratlar bu beyannameye dahil edilmiyor.

Giderler indirilemiyor, yurt dışında ödenen vergi mahsup edilemiyor

İstisnanın önemli sonuçlarından biri de gider ve vergi mahsubu bakımından ortaya çıkıyor.

İstisna kapsamındaki kazanç ve iratlara ilişkin gider ve maliyetler, vergiye tabi diğer kazanç ve iratların tespitinde dikkate alnamıyor. Benzer şekilde, istisna kapsamındaki gelirler üzerinden yurt dışında ödenen vergiler de Türkiye’de hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilemiyor.

Bu nedenle özellikle birden fazla gelir türünün bulunduğu durumlarda, istisna kapsamındaki gelir ve bu gelirlere ilişkin giderlerin diğer vergilendirilebilir gelirlerden ayrıştırılması önem taşıyor.

En kritik risk: Sonradan şartların taşınmadığının tespiti

İstisna belgesinin alınmış olması, uygulamanın ilerleyen dönemlerde herhangi bir şekilde sorgulanmayacağı anlamına gelmiyor. İstisna şartlarının taşınmadığının sonradan tespit edilmesi halinde istisna kapsamında beyan edilmeyen kazançlara ilişkin eksik tahakkuk eden vergiler, vergi ziyai cezası ve gecikme faiziyle birlikte tahsil ediliyor ve istisna belgesi iptal ediliyor.

[GİB rehberinde](#) verilen örnek, bu riskin özellikle dikkat çekici olduğunu gösteriyor. Kişinin geçmiş dönemlerde Türkiye’de kayıt dışı ticari faaliyette bulunduğunun sonradan tespit edilmesi ve geçmişe dönük mükellefiyet tesis edilmesi halinde, daha önce verilmiş olan istisna belgesinin iptal edilmesi ve ilgili dönemlerde beyan edilmeyen yurt dışı kazançları üzerinden vergi ve ceza aranması söz konusu olabiliyor.

Sonuç: İstisna, “Türkiye’ye dönüş”ten çok bir uygunluk testi

Mükerrer 20/D ile getirilen düzenleme, yurt dışında yaşayan ve Türkiye’ye yerleşmeyi planlayan gerçek kişiler açısından önemli bir vergi avantajı oluşturuyor. Bununla birlikte uygulamanın merkezinde yalnızca yurt dışından gelir elde edilmesi bulunmuyor.

Türkiye’de yerleşme tarihi, önceki üç takvim yılındaki ikametgâh ve mükellefiyet durumu, başvuru süresi ve istisna belgesinin alınması birlikte değerlendirilmelidir.

Özellikle Türkiye’ye dönüş öncesindeki üç yıllık dönemin geriye dönük olarak incelenmesi, geçmişteki gelir ve mükellefiyet durumlarının doğru sınıflandırılması ve istisna kapsamındaki gelirlerle Türkiye kaynaklı gelirlerin ayrıştırılması, uygulamanın sağlıklı yürütülmesi bakımından önem taşıyor.

Diğer taraftan düzenlemenin **20 yıllık** bir süre öngörmesi, başlangıçtaki uygunluk analizinin önemini daha da artırıyor. Nitekim [GİB rehberinde](#), istisnadan yararlananların bu 20 yıllık dönem içinde veraset yoluyla mal intikallerinde **%1 oranında veraset ve intikal vergisi** uygulanacağı da ayrıca belirtiliyor.

Sonuç olarak mükerrer 20/D, belirli şartları sağlayan gerçek kişiler için yurt dışı gelirlerinin Türkiye’de vergilendirilmesine ilişkin önemli bir istisna mekanizması getirirken; uygulamanın başarısı, istisna şartlarının başlangıçta doğru tespit edilmesine ve belge, süre ve gelir ayrımının doğru yönetilmesine bağlı görünüyor.

Şaban Küçük

Bozkurt Ali Türküev

Sevgi & Saygılarımızla,

Tax & International Advisory | Taxia & Taxademy